

INFORMAČNÍ ČINNOST

Informace o nepříteli vytvářejí jeden ze základních předpokladů správného rozhodování velitele a štábu v boji. Z hlediska zpravodajského oddělení svazku představují finální etapu práce, která slouží k vytvoření reálné a komplexní představy o nepříteli, jeho možnostech a zámyslu.

Studium informační činnosti o nepříteli, zejména z hlediska současných i perspektivních potřeb, má velký význam nejen pro zlepšení práce zpravodajského oddělení, ale i pro zefektivnění práce velitele a štábu jako celku.

Při důkladnějším rozboru lze říci, že informační činnost o nepříteli na stupni svazek ve větší nebo menší míře přímo ovlivňuje:

- zdroje zpráv,
- organizační struktura a vybavení štábu svazku, zejména úroveň mechanizačních a automatizačních prostředků,
- součinnostní vztahy mezi odděleními štábu svazku,
- způsoby získávání, přenosu, shromažďování a zpracovávání informací o nepříteli
- objekty nepřítelů.

Zpravodajské oddělení je určující složkou informační činnosti o nepříteli. Ve své činnosti využívá nejen svých podřízených sil a prostředků, ale i ostatních složek štábů, štábů útvarů, sousedů i nadřízeného apod. Tato práce musí být vysoce organizovaná, musí být navzájem sklo-
bená.

Má-li zpravodajské oddělení odpovídat za informační činnost o nepříteli, zejména v její finální části, jsou nutná některá opatření:

1. v organizaci a vybavení průzkumných jednotek a štábu svazku,

— zlepšit systém bojové pohotovosti zpravodajských a průzkumných orgánů svazků a útvarů,

— vybavit skupiny hloubkového průzkumu lehkými radiolokačními pátrači,

— přezbrojit průzkumné tankové jednotky a vybavit je obrněnými transportéry k překonávání vodních toků a zamořených prostorů,

— zavést do organizace průzkumného praporu divize bezpilotní prostředky průzkumu (zatím lehké pilotované vrtulové letouny),

— přidělit zpravodajskému oddělení přímo vzlety průzkumného letectva;

2. v dělbě úkolů

— k průzkumu v sestavě nepřítelů používat síly a prostředky zpravodajského oddělení svazku, motostřeleckých a tankových jednotek,

— průzkum nepřítelů druhů vojsk řešit silami a prostředky průzkumu druhů vojsk k zabezpečení svého vojska z vlastní sestavy,

— za informace o nepříteli určit odpovídajícím výhradně zpravodajské oddělení.

Zpravodajské oddělení svazku musí zabezpečit, aby velitel, náčelník štábu, každá složka štábu, nadřízené a podřízené štáby obdržely včas všechny potřebné informace o nepříteli. Především na rychlosti záleží, obdrží-li příjemce informací, aby podle ní mohl jednat. Opozdlí-li se informace a situace zjištěného objektu se mezitím změnil, vytvoří si příjemce před-

ZPRAVODAJSKÝCH ORGÁNŮ

stavu, která již neodpovídá skutečnosti a přesto podle ní jedná a rozhoduje. Tento problém je možné řešit:

— odstraněním roztržitosti získávání informací o nepříteli a zmodernizováním jejich přenosu,

— centralizací zpracování informací o nepříteli a decentralizací jejich využívání a tím i zvýšením reagování štábu na vznikající bojové situace.

Získávání informací o nepříteli. K dosažení co nejpřesnějších a nejúplnějších informací o nepříteli je třeba k získávání zpráv o nepříteli zapojit nejen technické prostředky průzkumu, ale i pozorovací hlídky, průzkumné skupiny, skupiny hloubkového průzkumu, bojové průzkumné hlídky, důstojnické průzkumné hlídky apod. Nelze vyloučit ani takové způsoby získávání zpráv, jako jsou pozorování, naslouchání, výpady, léčky, přepady, průzkum bojem, průzkum palbou a bojovou činností vojsk. Jejich dosah, rychlost, přesnost, nepřetržitost i věrohodnost nejsou však vždy na žádoucí úrovni a vyžadují proto modernizaci.

Průzkumné orgány svazku získávají informace především o těch nepřátelských objektech, s kterými bude svazek bojovat a které jsou objektivně nutné pro rozhodování velitele.

V každém konkrétním případě jde o zcela rozdílné objekty. Při kalkulaci nepřátelských objektů vycházíme ze současné organizační struktury nepřítele, z platných norem jeho posilování a zásad bojové činnosti.

Hlavní a podstatné objekty nepřítele, které je nutné průzkumnými orgány svazku a útvaru sledovat:

— bezzákluzové zbraně DAVY CROCKETT,

— dělostřelecké rakety HONEST JOHN,
— atomové houfnice ráže 203,2 mm,
— atomové kanóny ráže 175 mm,
— víceúčelové houfnice ráže 155 mm
a ostatní dělostřelectvo,

— VS brigád a divizí prvního sledu,
— druhé sledy brigád a divizí,
— zbrojní odřady zabezpečení jadernou municí,
— protiletadlové rakety HAWK první linie atd.

Vcelku jde o 22–24 důležitých nepřátelských objektů. Proto musí mít svazek možnost sledovat přibližně 21–24 frekvencí nepřítele rádiovým průzkumem VKV, dále možnost zasadit šest průzkumných skupin, pět skupin hloubkového průzkumu

a 8–10 vzletů taktického vzdušného průzkumu denně.

Tato potřeba zjišťování nepřátelských objektů není úplná a konečná; mění se podle druhu bojové činnosti a podle určité konkrétní situace.

Přenos informací je ovlivněn značným množstvím zdrojů zpráv u svazku, které skýtají možnost získat veliké množství informací o nepříteli. Tyto informace však samy o sobě nejsou schopny zabezpečit dostatečnou a rychlou informovanost velitele a štábu. Získané informace je nutné především co nejrychleji a spolehlivě dopravit od zdrojů zpráv zpravodajskému oddělení a odtud po zpracování k veliteli nebo k zainteresované složce štábu.

Tento úkol vyžaduje zdokonalit a automatizovat dosavadní systém spojení.

Je jasné, že vytvoření miniaturního spojovacího uzlu s elektronickou ústřednou, do kterého by byly zapojeny všechny síly a prostředky průzkumu, podřízené útvary a nadřízené zpravodajské oddělení je velmi složitý úkol. To je možné uskutečnit postupně.

V nejbližší době považují za účelné vybavit vševojenské útvary samostatným zpravodajským předavačem typu „DAT-ČÍK“ pro příjem a vysílání informací.

Zpravodajské oddělení vybaví třemi samostatnými datčikovými zařízeními:

— čís. 1 — přijímač a pět vysílačů pro spojení se skupinami hloubkového průzkumu,

— číslo 2 — přijímač a čtyři vysílače pro spojení s rádiovým průzkumným střediskem a se třemi průzkumnými skupinami,

— čís. 3 — přijímač a čtyři vysílače pro spojení se zbývajících průzkumnými skupinami a zálohou průzkumu.

Zpracování informací spočívá ve výběru, třídění, rozboru a využívání získaných údajů o nepříteli a začíná po získání informace a jejím přenosu do zpravodajského oddělení svazku.

Rychlý rozvoj vědy a techniky a rostoucí složitost problematiky boje kladou stále větší nároky na zpracování informací o nepříteli. S dosavadními způsoby nemůže zpravodajské oddělení svazku vystačit i kdyby bylo personálně posíleno.

Není jiné cesty než nasadit do zpravodajského oddělení moderní technické prostředky, jako mechanizační a registrační stroje, kontaktní kopírovače bojových a informačních dokumentů, optickou reprodukci, mikroreprodukcí, zpravodajské předavače a popřípadě i elektronkové počítací stroje.

V souladu s tím je nutné u zpravodajského oddělení svazku zavést zásady diferencované, běžné a periodické informace o nepříteli a podle toho plánovat činnost zpravodajských orgánů. Periodické informace od útvarů je možné stanovit po každých 2—4 hodinách, od svazků za 6—8 hodin, popřípadě dvakrát denně. I průzkumné orgány musí hlásit výsledky své činnosti v předem stanovených termínech. Důležité informace o nepříteli se hlásí ihned.

Na zpracování informací o nepříteli se podílejí nejen průzkumné orgány, ale i velitelé vševojskových jednotek a útvarů a druhů vojsk.

Velitelé čet odesílají získané údaje o nepříteli rádiovým pojítkem veliteli roty.

Velitel roty zevšeobecni zprávy o nepříteli a odesílá je na prapor.

Velitel praporu zevšeobecňuje informace velitelů rot rozšíří údaje od praporních prostředků a po registraci je předává na štáb pluku.

Zpravodajský důstojník vševojskového útvaru plní funkci registrace a třídění informací o nepříteli i když se od něho vyžaduje již určitě vyhodnocení z hlediska důležitosti hodnověrnosti.

Ve zpravodajském oddělení svazku se veškeré informace o nepříteli od podřízených útvarů, posilových jednotek a útvarů, od sousedů a jiných, zpracovávají a vyhodnocují, zaznamenávají do map, vypracovávají se hlášení a požadavky.

Metodika zpracování informací o nepříteli spočívá tedy na těsné návaznosti zpravodajských orgánů jednotlivých velitelských stupňů, sil a prostředků průzkumu i podřízených jednotek a útvarů.

Postupně zavádění nové průzkumné techniky vyvolá celou řadu problémů i ve zpracování informací o nepříteli.

Je to především **centralizace toku informací** o nepřátelské činnosti. Její klad spočívá v tom, že jejím prostřednictvím je možné celkem s úspěchem sladit cíle a úkoly průzkumu s cílem a úkoly boje. Správná centralizace ulehčí součinnost ve štábu svazku a přispěje i k poměrně dobré a včasné informovanosti všech zpravodajských orgánů.

Další problém je **zkvalitnění a zmodernizování přenosových cest** pomocí účinných prostředků utajení velení.

Dnes je nutné začít s postupným vytvářením **podmínek pro strojové zpracování informací**.

Jednou z nich je vytvoření systému kódování, který by dovolil předat informaci o nepříteli pomocí minimálního počtu symbolů. Dnes přicházejí na zpravodajské oddělení svazku zprávy o nepříteli

v rozličné formě, např. způsobem ústních sdělení, písemných i grafických hlášení, signálů apod. Tato sdělení jsou předávána spojovacími kanály a podle možnosti jsou ihned doručována zainteresovaným složkám. Aby tento přenos byl co nejvýhodnější, bude nutné již prvotní informace o nepříteli přetvořit jednoduchou formou do patřičných kódů. Se zavedením strojů pro přenos dat (datčků) bude třeba prvotní signály, tj. zvuky lidského hlasu, znaky nanesené na papír nebo mapu a světelné signály přetvářet v elektrické impulsy.

Mají-li být informace o nepříteli předávány pomocí čísel, jednoduchým kódem, bude nutné určit kategorizaci jednotlivých důležitých objektů nepřitele, to znamená najít způsob číselného vyjádření druhu objektu, jeho koordinát, činnosti, zdroje a času zjištění, věrohodnosti a stupeň pilnosti zpráv.

Důležitá je i organizace optimálního, tj. nejvýhodnějšího pohybu informací o nepříteli od zdroje až po adresáta. Současný systém přenosu informací má v této otázce řadu vážných nedostatků a způsobuje zpochybňování informací a snižování jejich hodnoty. Způsob přenosu, při kterém se informace o nepříteli přímo předá adresátovi (zpravodajskému oddělení svazku, zpravodajskému důstojníkovi útvaru apod.) je jeden z nejdůležitějších problémů.

Bude třeba snížit i objem informací o nepříteli a dosáhnout zmenšení přebytečných zpráv. Účelným sestavením informace o nepříteli je možné dosáhnout toho, že vypuštěním části slov, spojek, předložek, přípon a jiných gramatických forem, nebude narušen význam sdělení. K tomu je nutný statistický rozbor a zlepšení používané vojenské terminologie tak, aby bez narušení významu bylo možné informace o nepříteli sestavit do méně slov, znaků, výrazů.

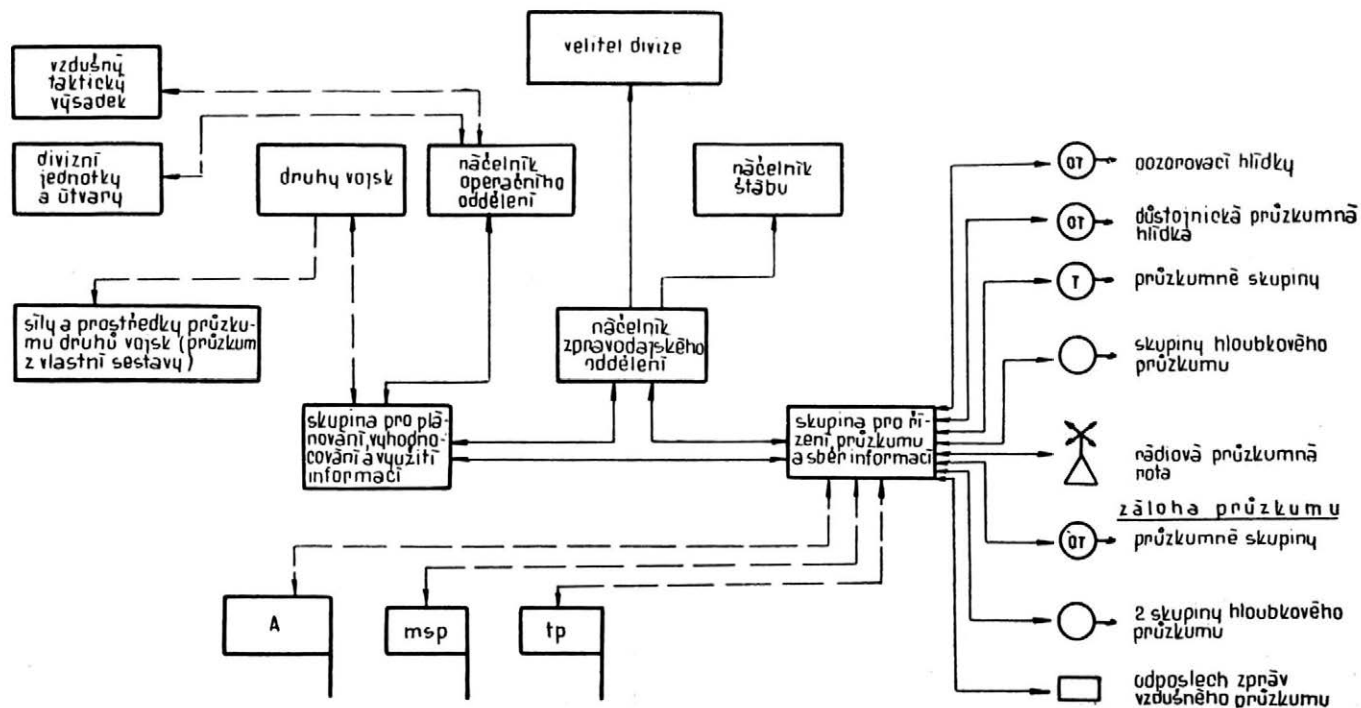
☆

Informační činnost o nepříteli v svazku je rozsáhlý problém a jeho řešení musí probíhat systematicky. Má-li zrychlit a zpřesnit práci štábu jako celku, musí být řešen nejen u štábu vševojskového svazku, ale též souběžně na všech stupních velení.

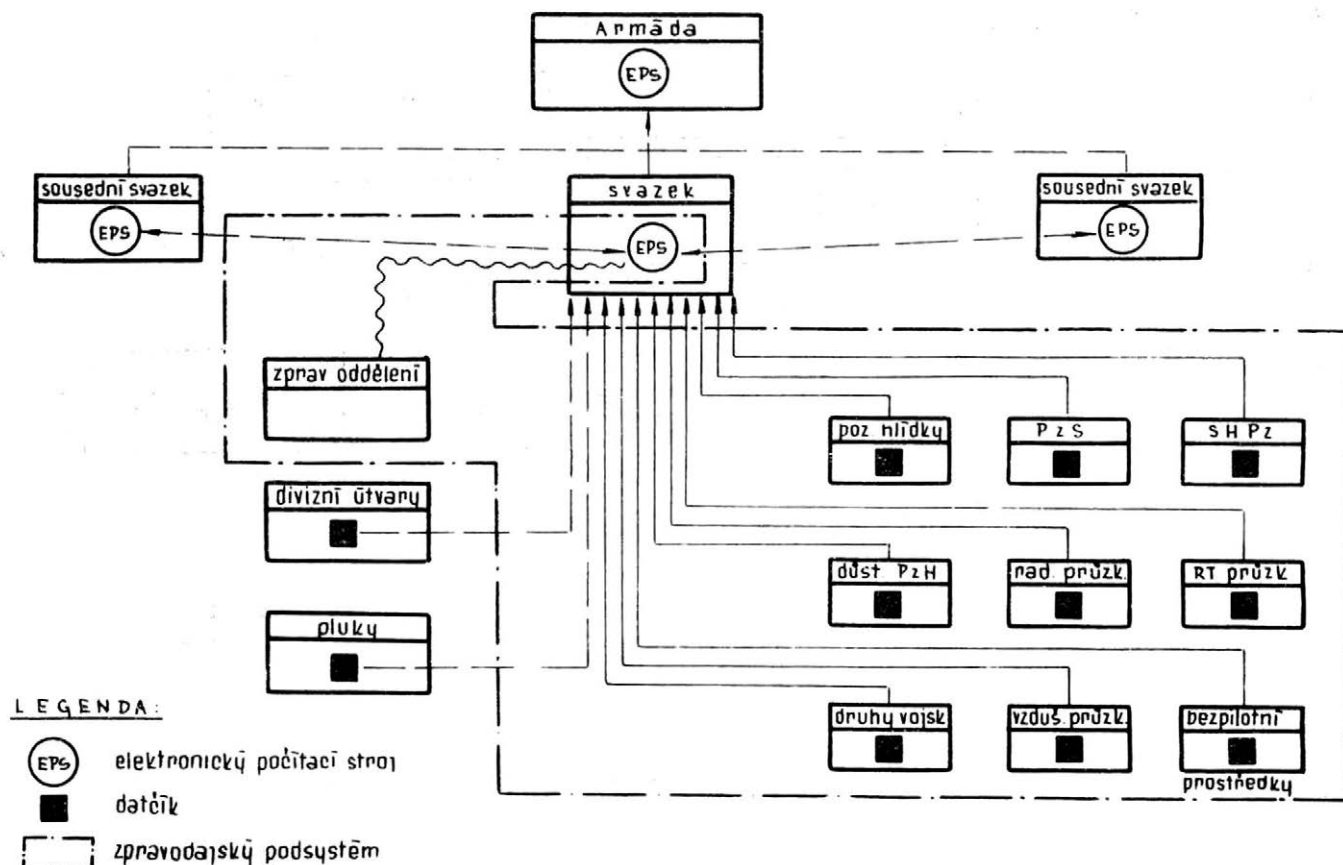
Vzhledem k organizaci štábů a průzkumných jednotek svazku je nejdříve realizovatelné opatření k postupnému zlepšování, získávání, přenosu i zpracování informací o nepříteli — **přetvořit zpravodajské oddělení pro boj**. Zpravodajské oddělení musí přísně dodržovat zásadu, aby všechny zprávy o nepříteli prošly včas jedním bodem. Musí zabezpečit

VARIANTA ORGANIZACE ZPRAVODAJSKÉHO ODDĚLENÍ SVAZKU V BOJI

PŘÍLOHA 1

**VARIANTA SHROMAŽĐOVÁNÍ INFORMACÍ O NEPŘÍTELI
V AUTOMATIZOVANÉM ZPRÁVODAJSKÉM PODSYSTÉMU SVAZKU**

i rychlé shromažďování všech zpráv o nepříteli, jejich zpracování a předávání.

Ve zpravodajském oddělení svazku navrhuji vytvořit:

- orgán pro plánování průzkumu, vyhodnocení a využití informací,

- orgán pro řízení průzkumu a sběr informací (středisko průzkumu a informace svazku).

K personálnímu posílení navrhuji do zpravodajského oddělení svazku začlenit velitele, štáb a některé velitele jednotek průzkumného praporu svazku, kteří by pracovali pod vedením příslušníků zpravodajského oddělení.

Takto vytvořené zpravodajské oddělení ovlivní i dosavadní metodiku práce, kterou bude třeba vzhledem k dané variantě možného složení rozpracovat. Přitom je nutné vzít v úvahu, že zpravodajské oddělení bude řídit všechny síly a prostředky průzkumu i podřízené zpravodajské orgány, spolupracovat v otázkách průzkumu i v otázkách informačních s náčelníky druhů vojsk a služeb, shromažďovat je k využití a vytvářet tak vhodné předpoklady pro rozhodování.

Zpravodajské oddělení zabezpečí nejen reálnější plánování a řízení všech druhů průzkumu, ale i komplexní shromažďování, zpracování informací a zevšeobecňování získaných zpráv.

Varianta organizace zpravodajského oddělení svazku v boji viz **přílohu 1**.

V další etapě je třeba počítat s postupným zaváděním různých přístrojů, nové průzkumné techniky, elektronických počítačích strojů s řadou složitých vstupních a výstupních zařízení včetně „DAT-ČÍKŮ“, které mají umožňovat štábu svazku soustavnou informaci o nepříteli, vlastních vojscích, bojových prostředcích, stavu zásob, radiální situaci apod. V důsledku toho má vzniknout u svazku jednotný automatizovaný systém velení a systém pro automatické zpracování informací, který by měl obsahovat několik podsystémů a z nich jako jeden z nejdůležitějších — **podsystém zpravodajský**.

Vytvoření zpravodajského podsystému odstraní roztržitost průzkumu a toku informací o nepříteli u svazku.

Do zpravodajského podsystému svazku by měly být včleněny:

- pozorovací hlídky,
- průzkumné skupiny,
- skupiny hloubkového průzkumu,
- důstojnické průzkumné hlídky,
- rádiový průzkum VKV,
- prostředky radiotechnického průzkumu,
- bezpilotní prostředky průzkumu,
- přidělené vzlety průzkumného letectva,
- síly a prostředky průzkumu druhů vojsk,

- zpravodajské orgány, které by zabezpečily soustředění, vyhodnocení a využití údajů od prostředků průzkumu.

Zpravodajský podsystém u svazku by měl být prakticky souhrnem prostředků a opatření, které mají zabezpečit:

- získávání informací o nepříteli komplexním použitím všech sil a prostředků průzkumu,
- rychlý a bezpečný přenos těchto informací až k vykonavatelům,
- jejich zpracování, vyhodnocení a využití,
- rozdělení a doručení všem zájmovým příjemcům.

Zpravodajský podsystém je třeba budovat a vyvíjet jako spoluúčastní elektronického počítačového stroje jednotného automatizovaného systému velení.

V první etapě jeho budování je třeba počítat s tím, že vstupní údaje budou k počítači spoluúčastníkem dovezeny a stejně tak i údaje z výstupu odvezeny.

V druhé etapě bude třeba zabezpečit předávání informací spojovací sítí od spoluúčastníke ke stroji.

V další etapě je nutné automaticky převést informace o nepříteli i do kódu stroje.

Problém je v tom, že většina počítačů může zpracovávat současně jen jeden program. Informace o nepříteli budou přicházet od zdrojů bez ohledu na to, zda počítač zpracovává nebo nezpracovává určitý program. Tento problém bude třeba v zpravodajském podsystému řešit přídatelným zařízením, které umožní uchovávat informace až do doby, kdy počítač bude volný.

Varianta zpravodajského podsystému svazku viz **přílohu 2**.

Kvalitnější výsledky v oblasti informace o nepříteli u svazku se dají očekávat až po realizaci nových progresivních návrhů. Není možné se tedy oprávněně domnívat, že v novém uspořádání ihned zmizí všechny nedostatky a těžkosti. Naopak, teprve po období organizačního experimentu se mohou postupně projevit klady a vytvářet předpoklady pro celkové dobré výsledky.